

Nr 193.

Godkänd av första kammaren den 4 maj 1926.

Godkänd av andra kammaren den 4 maj 1926.

*Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl.
Maj:ts proposition angående lindring i mindre be-
medlade patienters å landsbygden sjukvårdskostnader.*

(Statsutskottets utlåtande nr 94.)

Till Konungen.

I den till riksdagen den 7 januari 1926 avlåtna propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov för budgetåret 1926—1927 har Eders Kungl. Maj:t under femte huvudtiteln (punkt 86) föreslagit riksdagen att, i avvaktan på särskild proposition i ämnet, till lindring i mindre bemedlade patienters å landsbygden sjukvårdskostnader för sagda budgetår beräkna ett extra förslagsanslag av 100,000 kronor.

Sedermera har Eders Kungl. Maj:t i en till riksdagen avlåten, den 5 februari 1926 dagtecknad proposition, nr 76, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att till lindring i mindre bemedlade patienters å landsbygden sjukvårdskostnader, att utgå i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen förordade grunder, för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra förslagsanslag av 100,000 kronor.

Såsom av propositionen framgår, hava de nu gällande bestämmelserna angående statsbidrag för lindring i mindre bemedlade patienters å landsbygden sjukvårdskostnader visat sig icke äga den verkan, som med bestämmelserna i fråga avsetts.

En av huvudanledningarna till att statsbidraget i obetydlig omfattning tagits i anspråk är, enligt vad propositionen ock utvisar, att söka däri, att statsbidrag utgår allenast till läkararvode men icke till läkarens resekostnader. Enligt det nu föreliggande förslaget, som utgör ett försök att er-

sätta de gällande bestämmelserna med mera tillfredsställande stadganden, skulle emellertid bidraget jämväl omfatta nämnda kostnader. Därest man vill vinna en verklig förmån för den sjukvårdsbehövande allmänheten och bringa densamma en mera effektiv hjälp i sjukvårdshänseende än vad hittills varit fallet, synes det ock riksdagen nödvändigt, att statsbidrag medges för viss del av kostnaderna i fråga.

Enligt vad propositionen giver vid handen, har 1916 års provinsialläkardistriktsskommitté, de i ärendet hörda läkarorganisationerna och jämväl medicinalstyrelsen ifrågasatt, att såsom villkor för statsbidrag borde stadgas, att vederbörande kommun beslutat ikläda sig viss del av kostnaden. Departementschefen har emellertid för sin del ansett sannolikt, att en fordran på kommunalt bidrag i avsevärd del skulle motverka syftet med det förevarande anslaget, och har departementschefen på grund härav och då en uppdelning av kostnaderna på tre parter, staten, kommunen och den sjuke, skulle komplicera tillämpningen av de blivande bestämmelserna, funnit sig icke kunna förorda, att fordran på kommunalt bidrag uppställas såsom villkor för statsbidrags åtnjutande. Till departementschefens uppfattning härutinnan ansluter sig ock riksdagen, och vill riksdagen härvid framhålla, att en hel del av de kommuner, där avstånden till läkarstationerna äro stora och kostnaderna för läkares tillkallande för den skull uppgå till de högsta beloppen, sannolikt skulle tveka att åtaga sig bidraga till nu ifrågavarande kostnader, varigenom den önskade effektiviteten med statsbidraget uppenbarligen skulle äventyras.

Vad storleken av statens bidrag till nu ifrågavarande ändamål beträffar, skulle detsamma enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag utgå med $\frac{3}{5}$ av såväl resekostnaden som arvodet, och skulle det grundbelopp, som vid statsbidragets beräkning skall avdragas från arvodet, bibehållas vid 7 kronor eller det lägsta arvode, som nu utgår för besök på en mils avstånd. Förslaget härutinnan har riksdagen ävenledes ansett sig böra bifalla, och har riksdagen ej heller haft något att erinra emot, att statsbidraget begränsas att utgå allenast för den del av läkares resa, som faller utanför ett avstånd av tio kilometer från vederbörande läkarstation.

Enligt Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag skulle rätt till statsbidrag tillkomma den, för vilken det taxerade beloppet enligt förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt ej överstege 2,000 kronor och som ej ägde eller brukade jordbruksfastighet med ett taxeringsvärde överstigande 10,000 kronor. Jämlikt de för närvarande gällande bestämmelserna må det taxerade beloppet ej överstiga 1,800 kronor och ägd eller brukad jordbruksfastighets taxeringsvärde 8,000 kronor. Den nu sålunda ifrågasatta ändringen beträffande förmögenhetsgränsen för rätt till statsbidrag har med hänsyn till penningvärdets fall synts riksdagen tillfyllest motiverad.

På sätt Eders Kungl. Maj:t föreslagit, torde i övrigt några ändringar i villkoren för statsbidrags åtnjutande enligt riksdagens mening icke böra vidtagas.

Vad beträffar frågan om sättet för bidrags utfående hava härutinnan delade meningar gjort sig gällande.

Departementschefen har föreslagit, att följande anordning skulle försöksvis tillämpas.

Genom statens försorg skulle vederbörande tjänsteläkare erhålla tryckta blanketter, innehållande en på heder och samvete avgiven försäkran, att undertecknaren uppfyllde förutsättningarna för statsbidrag sådana de i en blivande kungörelse i ämnet kunde komma att bliva angivna. Vid sjukbesök hos personer, boende på ett avstånd av mer än tio kilometer från läkarstationen, skulle läkaren medföra dylik blankett samt tillfråga den sjuke, respektive hans maka eller målsman, huruvida nyssnämnda förutsättningar vore för handen. Besvarades frågan jakande, hade läkaren att låta vederbörande underteckna blanketten. Undertecknades blanketten, finge läkaren av den sjuke uppbära endast den del av arvodet och resekostnaden, som icke skulle gäldas av statsverket. Härefter skulle läkaren hava att till länsstyrelsen insända räkning å den del av arvode och resekostnad, som skulle gäldas av statsverket, samt därvid foga den nyssnämnda undertecknade blanketten. Länsstyrelsen skulle hava att inhämta vederbörande landsfiskals eller kommunalnämndsordförandes attest, tecknad å blanketten, samt därefter utanordna räkningsbeloppet till läkaren.

Skulle förutsättningarna för statsbidrag av länsstyrelsen befinnas icke vara för handen och läkarens räkning följaktligen icke kunna av länsstyrelsen betalas, skulle läkaren äga att avfordra patienten räkningens belopp. Därest patienten icke erlade beloppet, skulle läkaren för utbekommande av detsamma åtnjuta handräckning hos överexekutor på sätt stadgas i § 13 av gällande provinsialläkartaxa.

Provinsialläkardistriktkommittén hade däremot tänkt sig följande anordning.

Kommunalnämnden skulle årligen upprätta förteckning på de kommunens mindre bemedlade medlemmar, som vore berättigade till lindring i sjukvårdskostnaderna, och tillställa läkaren denna förteckning. Läkaren skulle efter sjukbesöket insända sin räkning å den del av kostnaden för besök, som utginge av staten, till länsstyrelsen, som efter granskning skulle utbetala beloppet.

Utan att vilja förneka, att vissa svårigheter kunna komma att yppa sig vid tillämpningen av det av departementschefen föreslagna tillvägagångssättet, har riksdagen emellertid vid granskningen av de framlagda förslagen funnit den av departementschefen ifrågasatta anordningen innebära sådana fördelar, att riksdagen vid sitt ständpunktstagande ansett sig böra ansluta sig till departementschefens mening härutinnan.

Vad slutligen angår det av Eders Kungl. Maj:t äskade anslaget, har storleken av detsamma icke givit riksdagen anledning till erinran.

På grund av vad sålunda anförts får riksdagen anmäla, att riksdagen med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition till lindring

i mindre bemedlade patienters å landsbygden sjukvårdskostnader, att utgå i huvudsaklig överensstämmelse med i statsrådsprotokollet över socialärenden den 5 februari 1926 förordade grunder, för budgetåret 1926—1927 anvisat ett extra förslagsanslag av 100,000 kronor.

Stockholm den 4 maj 1926.

Med undersätlig vördnad.
